

dringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, ere Forholdene paa dette Omraade af den Beskaffenhed, at man paa andre Steder har været færdig for en Generation siden, saa vi komme ikke for tidlig, og vi behøve ikke at tro, at det er noget Radikalt eller Noget, der er stiftet til at ryste Samfundet i sine Grundpiller, om vi nu begynde paa at gjøre et ganske lille Skridt paa dette Omraade. Min Paastand er nemlig den, at man skal have vanskeligt ved nogetsteds i Verden at paavise et Land, hvor Lovgivning er ugunstiger mod den gifte Kvinde, eller jeg tør sige, saa ugunstig mod den gifte Kvinde som den danske Lovgivning, jeg tror ikke, man er istand til at paavise noget Saadant. Jeg behøver ikke her at undtage den norske Lovgivning, fordi den jo ikke er forskjellig fra den danske; jeg behøver ikke at nævne den som et særligt Lovgivningsomraade, da den jo falder sammen med den, der her er gjældende, forsaavidt den ikke har emanciperet sig siden 1814, hvilket ikke er Tilfældet paa det her omhandlede Omraade. Jeg vil imidlertid sige, at for Norges Vedkommende forholder det sig noget anderledes end her; der har Regjeringen taget Sagen i sin Vaand, der har været nedsat en Kommission i 1870, og denne Kommission har udarbejdet et meget omhyggeligt og grundigt Lovforslag, et Lovforslag, som jeg ganske vist ikke billiger i alle dets Punkter, men et grundigt og omhyggeligt Lovforslag, for hvilket Regjeringen har søgt at interessere Landets bedste juridiske Kræfter. Dette Forslag er blevet forelagt for Stortinget af Regjeringen i 1876 og atter i de følgende Aar, og det foreligger ogsaa for Stortinget iaar. Det vil altsaa ses, at, om end den norske Ret for Nieblittet svarer til den danske, er Spørgsmaalet der paa en anderledes energisk Maade taget op fra Regjeringens Side, baaret af Regjeringens Initiativ, og derved er altsaa Stillingen meget forskjellig fra, hvad den er her. Ser man hen til Sverrig, er Forholdet der jo det, at man allerede for adskillige Aar siden har taget denne Sag op til en alvorlig Løsning. Der udkom i 1862 en Lov om det, man i Sverrig kalder boskilnad, det vil sige Kvindens Afgang til at kræve Skifte af Fællesboet. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette Forhold, da jeg vil komme til at berøre det, naar jeg specielt kommer til at omtale de af mig stillede Vædringsforslag. Ved Siden af dette Forslag, der for en liden Del falder sammen med det af mig som § 3 stillede Vædringsforslag, udkom der i 1874 et andet Forslag, der tilbøds falder sammen med eller svarer til de andre Vædringsforslag, jeg har stillet under §§ 1 og 2, et Forslag, der gik ud paa at give Kvinden Raadighed over hendes Særfornue og over, hvad hun erhverver ved eget Arbejde. Men endnu mere end disse enkelte Reformer tror jeg, at det fortjener at fremhæves, at denne Sag i Sverrig er en

Sag, som bliver omfattet med almindelig Interesse. Sagen er bleven drøftet i Blade, Tidsskrifter og Afhandlinger; der er blevet afholdt offentlige Møder og Forsamlinger om den; der er stiftet Foreninger til at fremme den, og den er forhandlet paa Rigsdagen under en Tilstrømning og Interesse fra Befolkningens Side, som ikke er overgaaet ved Behandlingen af nogen anden Sag. Den er i Sverrig bleven behandlet med en saa lidenskabelig Interesse, som kun kan lignedes med den Interesse, med hvilken vi her i Landet behandle æsthetiske Sager, som overhovedet synes at være de Sager, for hvilke mine Landsmænd have en særegen Mission, en Mission, som synes at absorbere enhver anden Mission. Dette er Forholdet for vore Skandinaviske Brøders Vedkommende. — Det Land, som ligger vore Forhold paa dette Omraade i alt Fald, nærmest, nemlig England, er heller ikke blevet upaabirket af den almindelige Bevægelse, som jeg her har omtalt. Det, som vi her kalde Formueskæleskab, hvorved vi altsaa forstaa det Forhold, at En af To eier begges Fornue og raader over begges Fornue, eksisterer ikke i England. Der har man gjort Alvor af Sagen og har erklæret, at det var Mandens og hans alene. Men ogsaa der, siger jeg, er der i den sidste Tid foregaaet et væsentligt og betydningsfuldt Skridt til Forbedring af Kvindens Stilling. Ved en Lov af 1870 blev det fastsat, at den gifte Kvinde skulde som sin Særfornue eie og have under sin Raadighed ikke blot, hvad hun selv erhverver, men ogsaa delvis, hvad hun arvede, og dernæst, hvad hun ved egen Flid sparede sammen. Reglen er nemlig den, at, hvad der paa en Kvindes Navn er indsat i Bantex, Aktieselskaber eller Sparekasser, er hendes Særcie. Man vil altsaa se, at der ogsaa i England er gjort et ikke uvæsentligt Skridt fremad og det i samme Retning som den, i hvilken jeg har stillet mine Vædringsforslag. — Det turde maasse være mig tilladt — jeg gjør det med en hemmelig Frygt — at kaste et Blik over til Amerikas Fastland. Den engelske Ret blev naturligvis taget med derover i sin Tid af Emigranterne og gjaldt paa dette Omraade i Amerika til Midten af dette Aarhundrede. Men da man fik Diet op, gjorde man naturligvis resolut omkring paa dette Omraade, og der er nu med Hensyn til dette Forhold i Amerika ikke Spor af engelsk Ret tilbage. Forholdet er, skjøndt noget forskjelligt ordnet i de forskjellige Stater, dog i Hovedsagen saaledes, at man med en almindelig Sætning kan sige, at man ikke kender Noget til, hvad vi her kalde Formueskæleskab. Forholdet mellem Vgtesallerne er det, at hver eier Sit, og hver raader over Sit. Der er ikke Tale om, at Manden skulde raade over, hvad der er Konens, eller Konen over, hvad der er Mandens, og endnu mindre er der Tale om, at nogen af Vgtesallerne skulde være udelukket fra at raade